

Ольга Дацко,
аспірант кафедри педагогіки
Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка

ВІД ОРГАНІЗАЦІЙ-ПОПЕРЕДНИЦЬ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ – ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ

Ключові слова: *Європейська асоціація університетів, конференція, Конфедерація, Європейський Союз, вища освіта, науково-дослідна робота.*

Після Другої світової війни вища освіта і науково-дослідна робота стають невід’ємними складовими національно-політичних систем країн Європи. Зростає попит на місця в університетах, що є не тільки відповіддю на більшу кількість варіантів зайнятості, а й результатом вищих соціальних і культурних очікувань. Вищим навчальним закладам кинуті нові виклики. Тепер університети мають відігравати активну роль у процесі суспільного розвитку.

Виникає потреба в зустрічі лідерів університетів для обговорення різних питань, дотичних до освіти. Перша конференція західних Європейських ректорів і проректорів відбулась у 1955 році, наступна – у 1959. Конференція 1959 року стала початком створення організації CRE – Conférence permanente des Recteurs, Présidents et Vice-Chanceliers des Universités européennes (Постійна Конференція ректорів, президентів і проректорів Європейських університетів). Зазначена конференція була відкритою для членів з усієї Європи. Від початку керування CRE здійснювалося через Постійний Комітет національних представників. Можна стверджувати, що заснування CRE також стимулювало легалізацію національних ректорських конференцій в кількох країнах. Наведемо приклади. У Норвегії, починаючи з 1958 року, раз на півроку відбувалися зустрічі ректорів, які в 1963 році було легалізовано в Раді норвезьких університетів (Norwegian Council of Universities). У Швеції в 1966 було створено національну організацію «Шведська академічна конференція ректорів (Swedish Academic Rectors’ Conference)». Варто зазначити, що питання діяльності CRE було включено до порядку денного на національних зустрічах

у різних країнах. В Італії Постійну конференцію ректорів Італійських університетів (Conferenza Permanente dei Rettori delle Università Italiane (CRUI)) було легалізовано в 1963 році, а неформальні зустрічі ректорів університетів почали відбуватися ще з 1947/48 років. В деяких країнах подібні організації мають більш тривалу історію: наприклад, Конференцію ректорів швейцарських університетів (Conférence des Recteurs des Universités Suisses (CRUS)) датовано 1904 роком, а Австрійську ректорську конференцію (Österreichische Rektorenkonferenz (ÖRK)) –1911; Комітет проректорів і ректорів університетів Великої Британії (Committee of Vice-Chancellors and Principals of the Universities of the United Kingdom (CVCP)) також було створено в 1911 році. Отже, конференції перетворювалися на організації, які представляли інтереси університетів в їх політичному діалозі з національною владою щодо питань управління, фінансування, політики вищої освіти та науково-дослідної роботи. Необхідно зазначити, що багато з вищевказаних організацій (конференцій) були згодом реорганізовані. Так, Рада норвезьких університетів (Norwegian Council of Universities) стала Норвезькою асоціацією вищих навчальних закладів (Norwegian Association of Higher Education Institutions), Шведська академічна конференція ректорів (Swedish Academic Rectors' Conference) перетворилася на Асоціацію вищої освіти Швеції (The Association of Swedish Higher Education), CVCP було перейменовано на Університети Об'єднаного Королівства (Universities UK). Як група в цілому, вони все ще називалися національними ректорськими конференціями (national rectors' conferences). Коли Європейська Спільнота (ЕС) починає приділяти більше уваги вищій освіті та науково-дослідній роботі, політика ЄС все частіше стає центром уваги на зустрічах ректорів університетів. Це й спонукало до створення в 1973 році організації Comité de Liaison des Recteurs des Etats membres de la Communauté européenne, яку було реорганізовано в Конфедерацію Конференцій ректорів Європейського Союзу (the Confederation of European Union Rectors' Conferences) у 1996 році. The Liaison Committee , пізніше Конфедерація (the Confederation) була голосом Європейських університетів у діалозі між Комісією ЄС і Європейським

комісаром з питань науково-дослідної роботи й освіти. Співпраця в межах Конфедерації також давала можливість національним ректорським конференціям впливати на прийняття рішень органами Європейського Союзу на основі узгоджених дій на національному рівні.

Коли програми ЄС щодо мобільності студентів, співробітників та інституційної співпраці загалом призвели до розширення контактів між CRE і Комісією, потреба в координації дій CRE та Конфедерації стала очевидною. Європейські університети мають потребу говорити одним голосом з представниками влади Європейського Союзу (European Union authorities). Злиття CRE і Конфедерації було на порядку денному обох організацій з 1997 року. З народженням Болонського процесу в 1999 році ще більшою стає потреба в сильному представникові, що буде говорити від імені Європейських університетів. Отже, можна стверджувати, що всі вище вказані фактори призвели до злиття CRE і Конфедерації у 2001 році в Європейську асоціацію університетів – ЄАУ (European University Association).

Список використаних джерел:

1. P. Nyborg, Fifty years of university cooperation (in Norwegian), 2007.
2. P. Nyborg, The roots of the European University Association, 2014.
3. S. Strömholm et al. The Swedish Academic Rectors' Conference 1966-1996 (in Swedish), 2003.

